

PUIGSECH FARRÀS, Josep; PALA, Giaime (eds.). *Les mans del PSUC. Militància*. Barcelona: Generalitat de Catalunya-Memorial Democràtic, 2017. Documents del memorial democràtic, 7. 298 pàgs. [17 x 24].

Història del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC) des dels anys de la Guerra Civil (1936-39), fins el 1990, moment en el qual finalitza el període de la Transició. En commemoració del 80è aniversari del seu naixement, es recullen 14 treballs desenvolupats per especialistes. El volum està dividit en tres parts: 1) Guerra Civil (1936-1939); 2) Antifranquisme (1939-1975); 3) Etapa de la Transició (1975-1990).

El primer apartat centrat en l'etapa de la Guerra Civil, analitza la composició social dels activistes del PSUC (José Luis MARTÍN RAMOS indica que era un partit de treballadors i no de classes mitjanes, tot i que aquest no es definia llavors com a comunista), el paper de la qüestió nacional (Manel LÓPEZ ESTEVE perfila aquest aspecte i considera que ja des dels inicis el partit la considerava una guerra patriòtica que combinava l'alliberament nacional de Catalunya i la independència nacional de la República espanyola davant la invasió de les tropes feixistes), les connexions amb el món soviètic a través de les relacions amb el consolat de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques (Josep PUIGSECH defensa que era un partit amb un projecte polític propi, que no tenia cap lligam orgànic a l'Unió Soviètica) i les connexions amb el món cultural (María CAMPILLO tracta sobre els escriptors i la funció que havia de tenir la literatura).

El partit ja en un primer moment va assolir una important presència en la vida política catalana. En el segon bloc s'investiga l'activitat del PSUC contra la dictadura franquista i la seva lluita a Catalunya, amb la conseqüent movilització i capacitat d'adaptació a les transformacions socials. Francisco ERICE presenta la política d'aliances plantejada pel PCE i la influència en l'acció del PSUC. Nadia VARO aprofundeix en l'activisme del partit i els obstacles que va tenir; així com el paper de la dona i el feminisme dels anys setanta. Joaquim SEMPERE analitza la participació dels intel·lectuals i les publicacions culturals *Quaderns de Cultura Catalana* o *Nous Horitzons*, entre d'altres. Jordi MIR mostra el paper del PSUC en el món universitari; sobretot el protagonisme del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona, lluitant per les barreres de gènere i de classe. Giaime PALA revisa com el partit va intentar solucionar la qüestió nacional catalana, la política lingüística i la integració dels treballadors provinents d'altres territoris de l'Estat.

El darrer bloc sobre la Transició, inclou un article d'Andreu MAYAYO sobre la cartografia sociològica dels comunistes dels anys 70. El creixement de l'afiliació als inicis

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (març 2020)

de la democràcia. Carme CEBRIÁN mostra com la vida del PSUC es va anar deteriorant a partir de 1977 i el malestar de la militància pels girs ideològics, junt amb les marcades distàncies amb la URSS. Joan TAFALLA presenta la crisi del partit, vinculat també a la que va viure el PCE, pel descontent de la militància.

Per tant, els diversos autors ens proporcionen una visió de la història del partit i els diferents problemes que va haver d'afrontar. El volum acava amb el treball de Raül DIGON MARTÍN sobre el final del partit i la configuració d'IC, a partir de 1987.

IHE
(Secretaría de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Historia del Partido Socialista Unificado de Cataluña (PSUC) desde los años de la Guerra Civil (1936-1939), hasta 1990, momento en el que finaliza el período de la Transición. En conmemoración del 80 aniversario de su nacimiento, se recogen 14 trabajos desarrollados por especialistas. El volumen se encuentra dividido en tres partes: 1) Guerra Civil (1936-1939); 2) Antifranquismo (1939-1975); 3) Etapa de la Transición (1975-1990).

El primer apartado centrado en la etapa de la Guerra Civil, analiza la composición social de los activistas del PSUC (José Luis MARTÍN RAMOS indica que era un partido de trabajadores y no de clases medias, a pesar de que éste no se definía entonces como comunista), el papel de la cuestión nacional (Manel LÓPEZ ESTEVE perfila este aspecto y considera que ya desde los inicios el partido consideraba que la guerra tenía un componente patriótico, que combinaba la liberación nacional de Cataluña y la independencia nacional de la República española ante la invasión de las tropas fascistas), las conexiones con el mundo soviético a través de las relaciones con el consulado de la Unión de Repúblicas Socialistas Soviéticas (Josep PUIGSECH defiende que era un partido con un proyecto político propio, que no tenía ningún lazo orgánico con la Unión Soviética) y las conexiones con el mundo cultural (María CAMPILLO trata sobre los escritores y la función que debía tener la literatura).

El partido ya en un primer momento alcanzó una importante presencia en la vida política catalana. En el segundo bloque se investiga la actividad del PSUC contra la dictadura franquista y su lucha en Cataluña, con la consecuente movilización y capacidad

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (març 2020)

de adaptación a las transformaciones sociales. Francisco ERICE presenta la política de alianzas planteada por el PCE y la influencia en la acción del PSUC. Nadia VARO profundiza en el activismo del partido y los obstáculos que tuvo; así como en el papel de la mujer y el feminismo de los años setenta. Joaquim SEMPERE analiza la participación de los intelectuales y las publicaciones culturales *Quaderns de Cultura Catalana* o *Nous Horitzons*, entre otras. Jordi MIR muestra el papel del PSUC en el mundo universitario; sobre todo el protagonismo del Sindicato Democrático de Estudiantes de la Universitat de Barcelona, que luchaba por eliminar las barreras de género y de clase. Giaime PALA revisa como el partido intentó solucionar la cuestión nacional catalana, la política lingüística y la integración de los trabajadores procedentes de otros territorios del Estado.

El último apartado sobre la Transición, incluye un artículo de Andreu MAYAYO sobre la cartografía sociológica de los comunistas de los años 70. El crecimiento de la afiliación a inicios de la democracia. Carme CEBRIÁN muestra como la vida del PSUC se fue deteriorando a partir de 1977 y el malestar de la militancia por los giros ideológicos, junto con las marcadas distancias con la URSS. Joan TAFALLA presenta la crisis del partido, vinculado también a la que vivió el PCE, por el descontento de la militancia.

Por lo tanto, los diversos autores nos proporcionan una visión de la historia del partido y los diferentes problemas con los que se enfrentó. El volumen acaba con el trabajo de Raül DIGON MARTÍN sobre el final del partido y la configuración de IC, a partir de 1987.

IHE
(Secretaría de la revista)